

یک موزه زنده

نویسنده الکیس رافیتس

گروه تئاتری بی‌همتایی
که حافظ فرهنگ
مردمی یک ملت
است

کارینول «ناوسا» (Nausa)
در شمال شرقی یونان

در پهنه پوشیده از جنگل کالیس در دامنه‌های تپه قلیسوپایوس، در مقابل آکرو پلیس آتن، تئاتر رقص یونان به نام «دورا استراتو» قرار دارد که امروز به اندازه عمارت مجاورش مشهور است. این تئاتر در سال ۱۹۵۳ تحت نام «موزه زنده رقص یونان» بنا شده است و همزمان کنسرواتوار، تئاتر، مؤسسه تحقیقاتی، مدرسه و البته یک گروه رقص نیز هست. این مؤسسه کم نظیر در نوع خود روشی ابتکاری در استخدام رقصندگان دارد. در ژانویه هر سال، رقصانان از چهار گوشه یونان گرد می‌آیند و در کنار اعضای قدیمی گروه حدود سه ماه تمرین می‌کنند، گذراندن این دوره برای حذف کسانی که رتبه کافی به دست نیاورده‌اند، الزامی است. از میان مارشلیان فقط سی نفر از

رقصندگان جدید گروه، قبل از آغاز نمایشهای ماه مه، انتخاب می‌شوند. وقتی این رقصندگان به عضویت گروه در آمدند، باید پنج ماه دوران گرم تابستان تمام هفته، روزی سه ساعت به تمرین و اجرای نمایش بپردازند. با کمک هزینه کمی که آنان در قبال کار روزانه‌شان دریافت می‌کنند، آشکار است که این رقصندگان کار پرزحمت خود را فقط به خاطر عشق به هنر انجام می‌دهند. زمانی که تئاتر تصمیم می‌گیرد رقص‌ها و آوازهای یک جزیره یا دهکده مشخصی را وارد برنامه‌اش کند، ابتدا گروهی متخصص فرهنگ توده را برای به دست آوردن اطلاعات در مورد تاریخ و آداب و رسوم آن منطقه، اعزام می‌دارد. سپس گروهی از سوی تئاتر، معمولاً همواره با چند

آلیکس رافیتس

جامعه‌شناس یونانی و رئیس تئاتر رقص یونان به نام «دورا استراتو» در آتن است. وی از اعضای شورای بین‌المللی رقص نیز هست و کتاب‌های بسیاری از جمله دنیای رقص یونان را در ۱۹۸۷ منتشر کرده است.

رقص در حال اجرای رقص «کیمی» روستایی جزیره ایوبوا (Euboea).

و دست آخر اینکه تئاتر، همانند یک مرکز تولید و نشر نیز فعالیت دارد و تاکنون ۴۵ دیسک، نوار و نیز تعداد بسیاری کتاب‌های مربوط به قوم‌نگاری را تولید کرده است که همه با جبهه‌های گوناگون رقص، لباس و موسیقی یونانی سر و کار دارند. ■

شورای بین‌المللی رقص (CID)

روزه گروهی فیلسوف فرانسوی می‌نویسد: «رقص یک شیوه زیستن است.» رقص یادکردن گذشته در طی زمان و با امکان تأثیر پذیری هنر از فرهنگهای گوناگون، می‌تواند بیانگر زندگی با همه غنا و گوناگونی اش باشد. بررسی هنر رقص، تقاطع رنگ، نور، صدا، حرکت، شکل، مکان، زمان و فضای آن است. رقص از طریق مطرح کردن پرسشهای نوین، و پاسخهای نوین است تا روابط ما را با دنیا با قوانین حرکت تغییر کند.

شورای بین‌المللی رقص که در سال ۱۹۷۴ به حمایت یونسکو تشکیل شده است، در چهارچوب این نوع پیش از رقص به عنوان هنر کامل و زمان جهانی فعالیت دارد. شورا در پی آن است که با حفاظت رقص به عنوان بخشی از میراث هنری نامرئی و با تشویق طراحی و طراحان رقص و خلاقیت و تحقیق در این زمینه و کتاباندن آن در آموزش همگانی، به حمایت و ارتقای این هنر بپردازد. شورا همچنین با همکاری یونسکو، ایجاد مراکز تخصصی اسناد، تشکیل کمیته‌های ملی، سازماندهی انجمن‌ها، جشنواره‌ها، مسابقات و پروژهای اجرا کنندگان را مورد تشویق قرار می‌دهد.

رقصنده دست کم چند روز به آن دهکده می‌روند تا با افراد محلی تماس بگیرند و به بررسی فرهنگ آنها بپردازند. این گروه با اعضای قدیمی دهکده گفت و گو می‌کنند و آنها را به اجرای موسیقی و رقص سنتی کشورشان تشویق می‌کنند. سپس تحقیقاتشان را ثبت و به آتی، جایی که موسیقیدانان و رقصانان گروه این مدارک را بررسی می‌کنند، گزارش می‌دهند.

گروه کوچکی از روستاییان به نوبه خود، برای رفتن به پایتخت دعوت می‌شوند بنابراین اعضای گروه رقص فرصت می‌یابند تا با آنها به اجرای موسیقی و رقص بپردازند و ویژگیهای سبک خاص آنها را جذب کنند. این روستاییان به عنوان سفیران حسن نیت فرهنگ محلی شان، غالباً از این نقش احساس افتخار می‌کنند و علاقه‌مند می‌شوند تا آن فرهنگ را در اجتماع خود زنده نگاه دارند. در حال حاضر این گروه، رقص‌ها و آوازهای حدود ۸۰ روستا را در فهرست خود دارد و هر سال یک یا دو روستای جدید نیز بر این فهرست افزوده می‌شود.

همین روش برای موسیقی نیز به کار برده شد توجه خاصی به ویژگی موسیقی محلی و سبک اجرای آن در هر روستا و همچنین آلات موسیقی‌شان می‌شود. این گروه دارای دو خواننده و پیانزه نوازنده سنتی صاحب نام است که در تمرین‌ها و اجراهای روزانه شرکت می‌کنند. هرگز موسیقی ضبط شده مورد استفاده قرار نمی‌گیرد تا ارتباط شخصی بین رقصان و نوازندگان که از ویژگیهای فرهنگ سنتی مردمی است، محفوظ بماند. همچنین تأکید بسیاری روی لباس اجراکنندگان می‌شود. این تئاتر دارای یکی از مهم‌ترین مجموعه لباس‌های سنتی یونانی در کشور است: ۲۵۰۰ دست لباس که طبق آخرین سرشماری نیمی از آنها بین ۵۰ تا حدود یک قرن قدمت دارند. این لباسها را در بازار نمی‌توان تهیه کرد، بنابراین یا باید آنها را از روستاییانی که این لباسها را هنوز در اختیار دارند خرید، یا از آنها خواست تا آنها را طبق بافت پارچه‌رنگ آمیزی، گل‌دوزی سنتی و با استفاده از تکنیکها، محل بلد بزنند. در حال که تئاتر یکی از فعالیتهاى عمده کنسرواساوار و این مرکز هنر مردمی است - کلاسهای رقص برای آماتورها، حرفه‌ایها و حتی بچه‌ها نیز دائر می‌کند. آخر هر هفته، برای نمایشگاه، این امکان را برای دانش‌آموزان فراهم می‌کند که همراه با لباسهای سنتی به تمرین رقص‌ها و موسیقی یکی از مناطق یونان بپردازند. همچنین دوره‌های کارآموزی تابستانی برای مربیان غیر یونانی که تبادل دارند رقصهای فولکلوریک یونانی را در برنامه‌های آموزشی‌شان بگنجانند، تنظیم شده است. این روش برای زنده نگاه داشتن این فرهنگ، در سطح ملی بسیار عالی است.